



LIFE

Umhverfis- og loftslagsáætlun ESB

Björg María Oddsdóttir

Sérfræðingur, rannsóknir og nýsköpun

Landstengiliður LIFE, Horizon Europe

bjorg.m.oddsdottir@rannis.is

Sandra Berg Cepero

Sérfræðingur, rannsóknir og nýsköpun

Landstengiliður LIFE, Horizon Europe

sandra.b.cepero@rannis.is

Svandís Ósk Símonardóttir

Sérfræðingur, rannsóknir og nýsköpun

Landstengiliður LIFE, Horizon Europe

svandis.o.simonardottir@rannis.is



Ársfundur LIFE á Íslandi

Norræna húsið
28. maí 2026

DAGSKRÁ

8.30 - 9.00	MORGUNKAFFI & SKRÁNING	13.00 - 14.00	LIFE verkefni - LIFE ICEWATER (ENV-SIP) Sæmundur Sveinsson, verkefnisstjóri, UoS Þórólfur Jónsson, deildarstjóri, Reykjavíkurborg Jón Pétur Wilke, verkefnastjóri, Veitur
9.00 - 9.10	Ávarp		
9.10 - 9.30	LIFE á Íslandi - ICE-CAP Björg María Oddsdóttir, verkefnastjóri LIFE ICE-CAP og sérfræðingur, Rannís		
9.30 - 9.45	LIFE styrkir 2026 – Náttúruvernd (Nature and Biodiversity) Sandra Berg Cepero, sérfræðingur, Rannís	14.00 - 14.30	LIFE styrkir 2026 – Loftslags- og orkumál (Climate Change Mitigation and Adaptation - Clean Energy Transition) Svandís Ósk Símonardóttir, sérfræðingur, Rannís
9.45 - 10.45	LIFE verkefni - Mýralíf/Peatland LIFeline (NAT-SAP) Ragnheiður Þórarinsdóttir, rektor Landbúnaðarháskóli Íslands Bára Huld Beck, samskiptastjóri, Fuglavernd	14.30 - 14.45	KAFFI
10.45 - 11.00	KAFFI		
11.00 - 11.15	LIFE styrkir 2026 – Hringrásarhagkerfið (Circular Economy) Sandra Berg Cepero, sérfræðingur, Rannís	14.45 - 15.15	LIFE verkefni - RECET (CET-LOCAL) Marianne Ribes, verkefnisstjóri, Íslensk nýorka
11.15 - 11.45	LIFE verkefni - Terraforming LIFE (ENV-SAP) Sigurður Trausti Karvelsson, verkefnisstjóri, First Water	15.15 - 15.30	Næstu skref og önnur tækifæri Björg María Oddsdóttir, verkefnisstjóri ICE-CAP og sérfræðingur, Rannís
11.45 - 12.00	LIFE og sveitarfélögin Gyða Einarsdóttir, sérfræðingur, Samband íslenskra sveitarfélaga		
12.00 - 13.00	HÁDEGISMATUR	15.30 - 17.00	SNARL & SKÁL



Aðlögun og aðgerðir gegn loftslagsbreytingum

Climate change mitigation and adaptation (CLIMA)

Svandís Ósk Símonardóttir

Sérfræðingur, rannsóknir og nýsköpun

Landstengiliður LIFE, Horizon Europe

svandis.o.simonardottir@rannis.is

Aðlögun og aðgerðir gegn loftslagsbreytingum í LIFE áætluninni

Markmið

- að þróa og stuðla að nýstárlegri tækni, aðferðafræði og lausnum til að ná markmiðum ESB um aðgerðir í loftslagsmálum og leggja af mörkum til þekkingargrunnsins og innleiða bestu starfsvenjur (e. best practices)
- að styðja við þróun, framkvæmd, eftirlit og framfylgd viðeigandi löggjafar og stefnu ESB um aðgerðir í loftslagsmálum, þar á meðal með því að bæta stjórnarhætti á öllum stigum
- að hvetja til víðtækrar innleiðingar árangursríkra tæknilegra og stefnumarkandi lausna við framkvæmd viðeigandi löggjafar og stefnu ESB í loftslagsmálum með því að endurtaka árangur, samhæfa tengd markmið í aðrar stefnur og starfshætti opinberra aðila og einkaaðila, virkja fjárfestingu og bæta aðgengi að fjármögnun.

Áherslusvið

- Aðgerðir gegn loftslagsbreytingum
- Aðlögun að loftslagsbreytingum
- Stjórnun og upplýsingar um loftslagsbreytingar (e. Climate change governance and information)

Standard Action Projects - SAP

LIFE-2026-SAP-CLIMA-CCM - Mitigation

LIFE-2026-SAP-CLIMA-CCA - Adaptation

Umsóknarfrestur 22. september – 17:00 CET

Styrklutfall 60%

Styrkuppþæðir (EUR) 1-5 mill (samtals 28)

Fjöldi styrkja ~12 í CCM, ~12 í CCA

Ekki gerð krafa um samstarf (*mælum samt alltaf með!*)

LIFE-2026-SAP-CLIMA-CCM – Áhersluatriði

- Endurheimt og endurvinnsla ósoneyðandi efna í einangrunarfroðu; þróun staðgengils f-gasa
- Aðgerðir til að styðja við orkuskipti í vegasamgöngum
- Minnkun kolefnislosunar í öðrum samgöngumátum og flutningsleiðum
- Auka framleiðslu og notkun endurnýjanlegrar orku, sem og að bæta orkunýtni
- Samdráttur í losun gróðurhúsalofttegunda úr stóriðju og meðhöndlun úrgangs
- Þróun og innleiðing á stjórnunaraðferðum landa og stranda sem hafa áhrif á losun gróðurhúsalofttegunda og bindingu kolefnis
- Þróun iðnaðarlausna fyrir kolefnisbindingu og fyrir föngun og geymslu kolefnis

LIFE-2026-SAP-CLIMA-CCA – Áhersluatriði

- Þróun stefnu um aðlögun að loftslagsbreytingum og endurskoðun á aðlögunaráætlunum og stefnumótun
- Innleiðing nýjustu aðferða við mati á áhættu vegna loftslagsbreytinga eða val á hagkvæmum aðlögunaraðgerðum og lausnum
- Efling viðnáms byggða með innleiðingu á náttúrumiðuðum lausnum
- Efling viðnáms innviða og bygginga
- Aðlögunarlausnir fyrir landbúnað, skógrækt og náttúruverndarsvæði
- Vatnsstjórnun
- Aðlögun að loftslagsbreytingum og heilsa
- Viðbúnaður við keðjuverkun öfgafulls veðurs
- Tryggingamál og gagnaöflun

Standard Action Projects

LIFE-2026-SAP-CLIMA-GOV - Governance

Verkefnunum er ætlað að:

- Styðja við **þróun, framkvæmd, vöktun og framfylgd** löggjafar og stefnu Evrópusambandsins í loftslagsmálum og stuðla að mótvægisáðgerðum gegn loftslagsbreytingum og/eða aðlögun að þeim.

Verkefnin geta falið í sér:

- Vitundarvakningu og hvatningu á atferlisbreytingu, sem og stuðning við Evrópska loftslagsáttmálann (European Climate Pact)
- Hæfnismótun til að hrinda loftslagsstefnum í framkvæmd
- Byggja upp getu og vitundarvakningu um f-gös
- Stuðning við þróun, uppfærslu og framkvæmd loftslagsáætlana og stefnumótun, á landsvísu eða eftir landshlutum
- Þróun og framkvæmd áðgerða sem snúa að sjálfbærum fjármálum
- Þróun á kortlagningu skráa fyrir LULUCF
- Þekkingarmiðlun og hæfnismótun á virkni ETS viðskiptakerfi ESB
- Eftirlit og mat á loftslagsstefnum

Standard Action Projects

LIFE-2026-SAP-CLIMA-GOV - Governance

Umsóknarfrestur 22. september – 17:00 CET

Styrkhlutfall 60%

Styrkuppþæðir (EUR) 0,7-2 mill.

Fjöldi styrkja ~3

Ekki gerð krafa um samstarf (*mælum samt alltaf með!*)

Strategic Integrated Projects - SIP

LIFE-2026-STRAT-CLIMA-SIP-two-stage

Markmið

- Lokaútgáfa af uppfærðu landsbundnu orku- og loftslagsplani (NECP) og langtímastefnu samkvæmt reglugerð um stjórnun orkusambandsins og aðgerða í loftslagsmálum (ESB) 2018/1999.
- Aðlögunarstefna eða aðlögunaráætlun samkvæmt 5. gr. reglugerðar 2021/1119 („Evrópsk loftslagslög“).
- Þéttbýlis- eða samfélagsmiðuð aðgerðaáætlun sem leiðir umbreytingu í kolefnishlutlaust og/eða viðnámsþolið samfélag
- Stefna eða vegvísir um að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda á landsvísu, staðbundið eða innan atvinnugreina.

Strategic Integrated Projects - SIP

LIFE-2026-STRAT-CLIMA-SIP-two-stage

Tveggja þrepa umsókn

Umsóknarfrestur: 1. fasi (concept note) 3. sept - 17:00 CET

2. fasi (fullunnin umsókn) 4. mars – 17:00 CET

Styrklutfall: 60%

Styrkuppþæðir (EUR) 10-25 mill (samtals 28)

Fjöldi styrkja: ~2-3

Samstarf:

Ábyrg stofnun/yfirvald skal koma að verkefninu

Viðeigandi hagaðilar skulu koma að verkefninu

Technical Assistance for the preparation of Climate Strategic Integrated Projects – TA-PP

LIFE-2026-TA-PP-CLIMA-SIP

Umsóknarfrestur 22. september – 17:00 CET

Styrklutfall 60%

Styrkuppðæðir (EUR) 70.000



Hrein orkuskipti

Clean Energy Transition (CET)

Svandís Ósk Símonardóttir

Sérfræðingur, rannsóknir og nýsköpun

Landstengiliður LIFE, Horizon Europe

svandis.o.simonardottir@rannis.is

Hrein orkuskipti

Markmið

- að þróa og stuðla að nýstárlegum aðferðum og nálgunarleiðum til að ná markmiðum löggjafar og stefnu ESB um **hrein, sjálfbær og réttlát orkuskipti með því að skala upp lausnir sem snúa að endurnýjanlegri orku, auka orkunýtni**, stuðla að þekkingaruppbyggingu og innleiða bestu starfsvenjur (e. best practice)
- að styðja við þróun, framkvæmd, eftirlit og framfylgd viðeigandi löggjafar og stefnu ESB um **hrein, sjálfbær og réttlát orkuskipti**, meðal annars með því að bæta stjórnarhætti á öllum stigum, með því að efla getu opinberra og einkarekinna aðila, með því að efla þátttöku samfélagsins og með því að **stuðla að markaðsforsendum fyrir upptöku tækni í orkuskiptum**
- að stuðla að víðtækri innleiðingu árangursríkra tæknilegra og stefnumarkandi lausna **sem styðja þverevrópskar aðgerðir sem samþætta markaðs- og reglugerðaraðferðir við hrein, sjálfbær og réttlát orkuskipti. Áhersla er lögð á að skala upp endurnýjanlegar orkulausnir**, endurtaka árangursrík verkefni, virkja fjárfestingar og bæta aðgengi að fjármögnun

Coordination and Support Actions (CSA)

Aðeins vegna orkuskiptaverkefna (CET)

CSA verkefni:

- „Top-down“ – vel skilgreind verkefni (ólíkt SAP)
- Stuðningur við innleiðingu stefnu ESB með **fræðslu, vitundarvakningu og hæfnisuppbyggingu**
- **Ekki styrkur fyrir tækniþróun** heldur styðja við stefnumótun, markaðsgreiningu, stafrænar lausnir, ný þjónustu- og viðskiptalíkön, fjárfestingaáætlanir og þátttöku almennings

Styrkhlutfall: 95%

Hámarksstyrkur: 1-2 mill. EUR

Samstarf: Oft gerð krafa um 3 samstarfsaðila í 3 löndum

CET: Dæmi um viðfangsefni

Mótun stefnu og aðgerðaramma fyrir orkuskipti á öllum stjórnstigum:

LIFE-2026-CET-HEATCOOLPLAN: Supporting the delivery of actionable, integrated, and comprehensive local heating and cooling plans

LIFE-2026-CET-POLICY: Towards an effective implementation of key legislation in the field of sustainable energy

LIFE-2026-CET-RENEWHC: Strengthening national frameworks for renewable and efficient heating and cooling in existing buildings

Hröðun tækniframþróunar og færniþróunar fyrir umskipti yfir í hreina orku

LIFE-2026-CET-BETTERRENO: Energy renovation solutions – Boosting building renovation through effective markets and instruments

LIFE-2026-CET-INDUSTRY: Supporting the clean energy transition of European industry and businesses

LIFE-2026-CET-BUILDSKILLS: BUILD UP Skills - National Platforms on energy efficiency skills for the clean energy transition ***Ekki krafa um samstarf***

LIFE-2026-CET-DIGITAL: Supporting digitalisation of Distribution System Operators for a smart energy transition

CET: Dæmi um viðfangsefni

Fjármögnun frá einkageiranum

LIFE-2026-CET-PRIVAFIN: Crowding in private finance ***Ekki krafa um samstarf***

Stuðningur við þróun svæðisbundinna orkufjárfestinga

LIFE-2026-CET-OSS: One-Stop-Shops - Integrated services for clean energy transition in private buildings ***Ekki krafa um samstarf***

LIFE-2026-CET-PDA: Project Development Assistance for sustainable energy investments ***Ekki krafa um samstarf***

LIFE-2026-CET-EMPOWER: Scaling up smart and clean energy solutions for affordability in EU cities

Virkjun almennings við orkuskiptin

LIFE-2026-CET-ENERPOV: Alleviating household energy poverty in Europe

LIFE-2026-CET-ENERCOM: Facilitating cooperation among energy communities

Project on Legislative and Policy Priorities - PLP Clean Energy Transition (PLP-ENER)

Verkefni: LIFE-2026-PLP-ENER-COMPLIANCE: Ecodesign and energy labelling compliance support facility for suppliers and retailers

Styrklutfall: 90%

Styrkuppþæðir (EUR): 2,5 mill.

Fjöldi styrkja: ~1

Samstarf: A.m.k. 3 samstarfsaðilar frá þremur löndum

